

Askerî ceza kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair kanun

(Resmî Gazete ile neşir ve ilâm : 20 . VI . 1942 - Sayı : 5137)

No.
4257

Kabul tarihi
15 . VI . 1942

BİRİNCİ MADDE — 1632 sayılı Askerî ceza kanununun 7, 13, 23, 24, 63, 64, 158, 164 ve 174 nci maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Madde 7. — Bu kanunda «seferberlikte» tâbiriyle takyit edilen ceza hükümleri (harp hükümleri) dir ve aşağıdaki hal ve vakitlerde caridir:

*Harp hükümleri
ve cari olacağı
hal ve vakitler*

A) Umumî seferberlik müddetince askerî şahıslar hakkında;
B) Kısmi seferberlik ilân olunan mntakalarda bunun devamı müddetince askerî şahıslar hakkında;

C) Örfi idare ilân olunan mntakalarda harp hükümleri tatbik olunacağına İcra Vekilleri Heyetince karar verildiği takdirde bunun devamı müddetince mezkûr mntakada bulunanlar hakkında;

D) Fesat ve isyan halinde veyahut silâh kullanılacak askerî bir hareket yapılması halinde kumanda eden subay tarafından harp hükümleri mer'î olacağı resmen bildirilen askerî kıtalar hakkında bu hallerin devamı müddetince;

E) Buldukları mahalde en büyük rütbeli komutan tarafından harp hükümleri mer'î olacağı kendilerine resmen tebliğ olunan harp esirleri hakkında.

Madde 13. — 1. Bu kanunun tatbikatında «memur» tâbirinden maksat 12 nci maddede yazılı hizmeti ifa ile mükellef olanıdır.

*Memur, âmir ve
üstün tarifi*

2. Âmir, makam ve memuriyet itibariyle emretmek salâhiyetini haiz kimsedir.

3. Üst tâbiri rütbe ve kıdem büyüklüğünü gösterir.

4. Herhangi bir suretle ciheti askeriyece göz altına alınan yabancı Devlet orduları mensupları arasında astlık ve üstlük münasebetleri cari değildir. Bunlar arasında astlık ve üstlük münasebetleri salâhiyetli komutanlar tarafından hususi surette verilen emirle teessüs edebilir.

Madde 23. — A) Kısa hapis cezaları üç türlüdür:

Kısa hapis cezaları

1. Göz hapsi;

2. Oda hapsi;

3. Katıksız hapis.

B) Subay ve askerî memurlar hakkında:

1. Dört haftaya kadar göz hapsi;

2. Dört haftaya kadar oda hapsi.

C) Erat hakkında:

1. Dört haftaya kadar oda hapsi;

2. Üç haftaya kadar katıksız hapis cezaları verilebilir.

D) Disiplin yoluyla askerî lise talebesine kısa hapis cezaları verilemez.

E) Kısa hapis cezalarında maaş ve tahsisat tam olarak verilir.

Göz ve oda hapsi cezalarının subaylarla memurlar hakkında mahiyeti ve neticeleri ve icrası şekli

Madde 24. — Subaylarla askerî memurlar:

A) Göz hapsi cezalarında:

1. Resmî daire ve kışla ve talimhanelerdeki hizmetin hiç birinden muaf değildir;

2. Hizmetin hitamından sonra hiç bir yere gidemezler.

Kışlada veya resmî odalarda kalırlar;

3. Hizmete müteallik olanlar müstesna olmak üzere hiç bir ziyaret kabul edemezler.

B) Oda hapsi cezalarında:

1. Cezayı tek basına muayyen bir hapis odasında geçirirler;

2. Emir veremezler;

3. Umumî hizmetten mahrumdurlar.

Üçüncü fasıl

Yoklama kaçağı, bakaya, saklı, firar

Madde 63. — 1. Kabul edilecek bir özrü olmadan hazarda bakaya olanlarla yoklama kaçağı veya saklılardan yaşitlarının veya birlikte muameleye tabi arkadaşlarının ilk kafilesi sevk olunmuş bulunanlarla ihtiyat erattan çağırılıpta öziürsüz yaşitlarının veya birlikte muameleye tabi arkadaşlarının sevklerinden sonra bir hafta içinde gelmeyenler veyahut gelipte kıtalarına iltihak etmeden savusanlar bir aydan altı aya kadar hapis cezasıyla cezalandırılır. Yaşitlarının veya birlikte muameleye tabi arkadaşlarının sevkinden sonra bir hafta içinde kendiliğinden gelenlerin cezası yarıya indirilir.

2. Seferberlikte birinci fıkrada yazılı olanlarla ruhsatlılardan sevk günününün bitmesinden itibaren yedi gün içinde gelenler bir aydan bir seneye, elde edilenler dört aydan iki seneye kadar, yedi günden sonra üç ay içinde gelenler iki seneden aşağı olmamak üzere, elde edilenler üç seneden aşağı olmamak üzere hapis, üç aydan sonra kendiliğinden gelenler beş seneden az olmamak üzere ağır hapis, elde edilenler ölüm cezasına mahkûm edilirler. Az vahim hallerde ölüm cezası yerine müebbet veya on seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezası verilir ve diğer hallerde gösterilen cezalar yarıya indirilir.

Çağırılıpta gelmeyen yedek subaylarla askerî memurların cezaları

Madde 64. — 1. Hazarda askerî hizmete çağırıldığı halde 1076 sayılı kanunun 15 nci maddesine tevfikân Millî Müdafaa vekâletince emredilen müddet içinde askerlik şubesine gelmeyen yedek subay ve askerî memurlardan bu müddetin bitmesinden sonra on beş gün içinde elde edilenler bir aydan altı aya kadar, on beş günden sonra üç ay içinde elde edilenler altı aydan bir seneye kadar hapis ve üç aydan sonra elde edilenler beş seneye kadar ağır hapis cezasıyla cezalandırılır.

Bu müddetler içinde kendiliğinden gelenlerin cezaları yarıya indirilir.

2. Seferberlikte çağırıldığı halde muayyen müddet içinde askerlik şubesine gelmeyen yedek subaylarla askerî memurlardan bu müddetin bitmesinden sonra yedi gün içinde gelenler üç aydan iki seneye kadar, elde edilenler altı aydan üç seneye kadar, yedi günden sonra üç ay içinde gelenler iki seneden ve elde edilenler üç seneden aşağı olmamak üzere hapis, üç aydan sonra gelenler beş seneden az olmamak üzere ağır hapis, elde edilenler ölüm cezasıyla cezalandırılırlar.

3. Askerî hizmet için yapılan dâvet üzerine şubeye gelen yedek subay ve askerî memurlardan mahalli müretteplerine hazarda on iki ve seferberlikte dört gün içinde hareket etmeyenler veya yol müddeti hariç olarak bu müddetlerin yarısından fazla bir müddeti yolda geçirerek vazife ve memuriyetlerine iltihak etmeyenler hazarda üç aya kadar ve seferberlikte üç aydan beş seneye kadar hapsolünürler. Bu fıkrada ve 65 nci maddede yazılı müddetler halin icabına göre Millî Müdafaa ve killiğince azaltılabilir veya uzatılabilir.

Az vahim hallerde 63 ncü maddenin son fıkrasında yazılı hükümler bu maddede yazılı olan cezalar hakkında da tatbik olunur.

4. 1076 sayılı kanunun 13 ve 15 nci maddelerinde yazılı haller bu maddenin tatbikında da nazara alınır.

Madde 158. — 1. Harp esirleri bir suç işlerlerse rütbelerine göre bu kanun mucibince cezalandırılırlar.

2. Harp esirleri arasında astlık ve üstlük münasebetleri esaret hali başladıktan sonra cari değildir. Bunlar arasında astlık ve üstlük münasebetleri salâhiyetli komutanlar tarafından verilen emirle teessüs edebilir.

Madde 164. — Disiplin cezaları aşağıda yazılı olanlara verilir:

- A) Askerî şahıslar;
- B) Bir harp esnasında bir hizmet veya mukavele ve taahhüt ile veya herhangi bir sebep ve suretle muharip Türk ordusu nezdinde bulunan ve orduyu takip eden şahıslar;
- C) Harp esirleri;
- D) Herhangi bir suretle askerî makamlarca göz altına alınan yabancı Devlet ordu mensuplarıyla diğer şahıslar.

Madde 174. — 1. 164 ncü maddenin B, C ve D fıkralarında yazılı olan şahıslar hakkında bu kanunun ikinci kısmının askerler hakkındaki hükümleri tatbik olunur.

Maaş katı cezası, maaş alanların aldıkları maaş ve yevmiyelerine göre hesap olunur.

2. Asker olmıyan şahıslara verilecek cezalar içtimai mevkilerine göre tâyin olunur.

3. Kadımlar hakkında katıksız hapis cezası tatbik olunamaz.

Harp esirleri hakkında bu kanunun tatbiki

Disiplin cezasıyla cezalandırılanlar

Disiplin cezalarının tatbiki sureti

İKİNCİ MADDE — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanunun hükümlerini yürütmeğe İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

16 haziran 1942

<i>Cumhuriyet Reisliğine yazılan tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	16 . VI . 1942 ve 1/737
<i>Bu kanunun neşir ve ilânının Başvekilliğe bildirildiğine dair Cumhurbaşkanlığından gelen tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	16 . VI . 1942 ve 4/429
<i>Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cilt ve sayfa numaraları</i>	:	Cilt Sayfa 23 72 25 290 26 117:119,182:184